

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Internacionalizace, spolupráce, inovace, reflexe a evaluace v přípravě budoucích učitelů

CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_068/0015764

Metodika výuky předmětu

Didaktika první pomoci

KPG/DIPP

Autor metodiky
Mgr. Václava Klimtová

Cíl metodiky a zaměření úprav předmětu

Cílem této metodiky je poskytnout informace a doporučení k realizaci předmětu KPG/DIPP, Didaktika první pomoci, který je realizován na Katedře pedagogiky, oddělení Výchovy ke zdraví na Fakultě pedagogické Západočeské univerzity v Plzni. Tento předmět je určen studentům 2. ročníku navazujícího studia Učitelství výchovy ke zdraví.

Veškeré úpravy předmětu, které jsou popsány a komentovány v této metodice, byly provedeny ve snaze o podporu rozvoje kompetencí pro evaluaci a autoevaluaci pedagogické práce a reflexi výukových procesů pro studenty učitelství. Snahou je rovněž podporovat a rozvíjet pedagogicko-psychologické dovednosti v oblasti evaluace vzdělávacích výsledků žáků, poskytování zpětné vazby a metod hodnocení žáků. Záměrem je seznámit studenty s různými postupy v oblasti poskytování první pomoci a získat kompetence pro jejich realizaci. Metodika obsahuje praktické úkoly, zaměřené na evaluaci, díky nimž studenti získají zkušenost s těmito typy nástrojů. Dále budou pomocí těchto prostředků vedeni ke kritickému myšlení a komplexnímu pohledu na přípravu výuky poskytování první pomoci a dokážou navrhnout odpovídající evaluační nástroje pro hodnocení různých evaluačních aktivit.

Pro koho je metodika určena

Metodika je určena pro vyučující předmětu KPG/DIPP Didaktika první pomoci, jako podpůrný nástroj pro realizaci konkrétních reflektivních a evaluačních aktivit.

Kdy byla metodika zpracována

Metodika byla zpracována v roce 2022.

Rozsah metodiky

Dokument je zpracován v rozsahu 15 stran.

Nově zařazené evaluační aktivity

- **nově vytvořené nebo upravené didaktické materiály:** ano, viz MOODLE + metodická doporučení,
- **nově vytvořené nebo upravené didaktické pomůcky:** ano, viz MOODLE + didaktické materiály,
- **nově zařazené nebo upravené evaluační aktivity:** hodnocení výuky učitele,
- **nově použité nebo upravené evaluační nástroje:** zařazené aktivity + následná reflexe,
- **způsob ověření evaluačních aktivit:** dotazníkoví šetření, reakce na dotazy v sekci LMS Moodle – běžné fórum + skupinové fórum.

Metodická doporučení pro výuku první pomoci

V situaci, kdy nastane nebezpečí ohrožující zdraví či lidský život, je potřeba, aby přítomní uměli rozpoznat základní život ohrožující stavy a dokázali tak poskytnout první pomoc, byť by to měla být jen výzva pro IZS. Metodická doporučení pro výuku první pomoci (dále PP), vycházejí z publikací především lékařské společnosti a autorů příspěvků, kteří jsou angažováni v „European Resuscitation Council Guidelines for Basic Life Support“, což je Evropská rada pro resuscitaci. Tato rada vydává každých 5 let svá „Guidelines for public comment“, což jsou nejnovější pokyny v resuscitaci a první pomoci pro všechny stupně odbornosti. Tyto pokyny mají oporu z nejnovějších výzkumů a randomizovaných studií. Ač je v České republice zákonná povinnost poskytnout první pomoc, jejich maximální komplexní úroveň není stanovena. Z těchto důvodů stále v některých organizacích, kde školí PP např. Červený kříž a nejsou jeho členi opakovaně proškolení v nových doporučených postupech (z důvodu, že v ČR k tomu není stanovena zákonná povinnost), či se nevěnují samostudiu z vlastní motivace nebo zájmu o zdraví, tam ještě mohou frekventanti při školení zaslechnout výrazy či postupy, které již nejsou v aktuální době používány a nejsou v souladu s nejnovějšími doporučenými postupy, které jsou v souladu s Guidelines vydávanými evropskou resuscitační radou. Stačí pohlédnout na vybavení autolékárniček, jak vzhledem k novým postupům v PP a náhlých život ohrožujících stavů, v rámci výbavy změnil obsah. Tato změna je vždy prováděna za účelem, aby obsah autolékárniček a doporučený obsah pro lékárničky jiných typů, vždy vyhovoval nejnovějším a aktuálním trendům v poskytování PP.

Tato metodika je tvořena v přesvědčení, že všichni budoucí učitelé či pedagogičtí pracovníci, jsou si vědomi nezbytnosti poskytnout PP, jejichž kroky či volba, mohou rozhodnou o záchraně či smrti postiženého při nálehavých stavech. Za adekvátní poskytnutí první pomoci ve školním prostředí, je zodpovědný nejen ředitel školy, který deleguje funkci školního zdravotníka, ale i jakýkoli pedagogický pracovník. „*Smyslem každých aktualizovaných doporučení pro poskytování PP je inovace postupů (1x za 5 let, poslední proběhla v r. 2021) a doporučení zjednodušených postupů hlavně k optimalizaci výsledků při kardiopulmonální resuscitaci*“ (Hasík, 2006).

Z těchto výše uvedených důvodů, by neměla být výuka první pomoci pouze akademickou rozpravou vyvolených, ale praktickou znalostí (v souladu s aktuálními doporučenými postupy), která má být poskytnuta pracovníkům, kolegům, studentům, žákům atd., a to

v podobě shrnutí důležitých informací s důrazem na praktický nácvik život zachraňujících úkonů.

Jak již bylo výše zmíněno, pro výuku kardiopulmonální resuscitace jsou tzv. Guidelines – „**doporučené postupy vydané Evropskou radou pro resuscitaci**“ (platné od doby vydání po dobu 5 let, kdy vyjdou opět aktualizovaná doporučení). „*Cílem Evropské resuscitační rady (ERC, European Resuscitation Council) je zachraňovat lidské životy zajištěním dostupnosti vysoce kvalitní resuscitace všem, kteří ji potřebují*“ (Bossaert, Chamberlain, 2013). Součástí tohoto úkolu bylo vypracování aktuálního vydání evropských doporučených postupů pro resuscitaci, které jsou založené na vědeckých důkazech (EBM – Evidence base medicine). Slouží k prevenci a léčbě srdečních zástav a dalších život ohrožujících akutních stavů.

Cíle výuky

- V případě vzniku nebezpečí ohrožující zdraví či lidský život, bude student umět tato nebezpečí rozpoznat, pojmenovat a zaujmout adekvátní postoj, díky němuž bude eliminovat vlastní ohrožení, zhoršení celkové situace, dokáže poskytnout úkony spojené s první pomocí, resuscitací a zajištění přivolání odborné pomoci.
- Stěžejním cílem výuky je seznámit studenty s praktickými postupy poskytování první pomoci. Pokud bude pomoc adekvátně poskytnuta, poskytuje maximální východisko pro zlepšení stavu či záchranu života postiženého, a toho lze dosáhnout, na rozdíl od naučených frází, pouze opakovaným praktickým nácvikem.
- Studenti si uvědomí důležitost zásady, že respekt k vlastnímu životu a ochrany svého zdraví při poskytování PP, je klíčem k úspěšnému řešení rizikových situací v krizových podmínkách. „*Poskytování první pomoci by nemělo vést k dalším poraněním nebo ztrátám na životech. Účelem není sebeobětování zachránců, ale racionální a účelná pomoc tam, kde je to dostupné a možné*“ (Kubíková, Zuchová a kol., 2008). Tato druhá zásada je v metodických doporučeních neustále zdůrazňována, z důvodu častého nezralého odhadu mládeže, která se ocitne v roli zachránců. Tuto zásadu nejvýstižněji charakterizuje doporučený slogan, „**Pomoz nejlépe, jak umíš, ale vždy mysli na sebe!**“.
- Studenti chápou, nejdůležitější pravidlo a tím je „prevence“ související s první pomocí.

Principy pro výuku první pomoci

Škola jako vzdělávací instituce, vychází v rámci klíčových kompetencí z doporučení, a snaží se vybavit žáky vedle „*předmětových vědomostí a dovedností, také znalostmi, postoji a hodnotami, které budou moci využít nejen ve škole, ale především v běžném osobním životě*“ (RVP, MŠMT, aktualiz. 2016). Pokud žáci základního a středního vzdělávání neobdrží dostatečné množství adekvátních informací, v souvislosti s poskytováním PP a opakovaným nácvikem KPR, v dalších letech se již možná k této problematice nebudou mít šanci dostat. Každý pedagog, který zařadí jakékoliv téma první pomoci do své výuky, má být obeznámen s důležitými informacemi, nebo alespoň by měl mít povědomí minimálně o existenci Guidelines a kde aktuální verzi doporučení dohledat.

Vyučovací metody

Volba vhodné vyučovací metody tvoří zásadní význam v dosahování maximální efektivity vzdělávacího procesu. Vhodná metoda by měla vést žáka k aktivitě a dělat učivo

zajímavější. Výuka první pomoci je z didaktického aspektu specifickým předmětem, a tudíž vyžaduje vhodnou kombinaci forem a metod výuky. Vzhledem k obsahu předmětu je vzájemná kooperace s aktivitami nejvhodnější volbou.

Doporučené metody výuky

- metody dovednostně-praktické,
- aktivizující metody,
- metody názorně-demonstrační,
- slovní,

Formy výuky

- přednáška a diskuze,
- předvádění a pozorování,
- napodobování,
- situační,

Pomůcky

- počítač,
- audio technika,
- výukové karty,
- obvazový materiál,
- nácvikový model dítěte a dospělého jedince ke kardiopulmonální resuscitaci.

Vzdělávací cíle

Kognitivní: proškolený žák dokáže parafrázovat problematiku daného tématu, je schopen zvolit, podle povahy situace, vhodné kroky k poskytnutí první pomoci a jejich výběr zdůvodnit.

Afektivní: žák si uvědomuje důležitost ovládnutí poskytnutí první pomoci, je si vědom negativních následků při neposkytnutí první pomoci.

Psychomotorické: žák je schopen zhodnotit daný stav problému a přivolat adekvátní pomoc, ovládá přivolání odborné první pomoci.

Klíčové kompetence

- kompetence k řešení problému,
- kompetence komunikativní,
- kompetence občanské.

Metodické materiály

Metodická doporučení nabízejí pedagogům jak velké množství internetových odkazů, které je mohou inspirovat, tak i praxí ověřené úkoly.

1. Výuková videa

Podle výukových videí identifikovat klíčový moment: něco se stalo „co se děje“,

Vyučující upozorní na důležitá místa děje a stimuluje pozornost studentů otázkami, díky nimž vzniká problémová úloha, která po závěrečné rekapitulaci odvysílaného příběhu, nutí hledat správné řešení. Níže je uveden příklad:

Zástava oběhu: Pavel jde ze školy a na zahradě, která sousedí s jejich, vidí, jak soused spadl ze stromu, když ořezával větve.

Metodické cíle

Volání ZZS. Zástava oběhu – nejčastější příčina život ohrožujících funkcí. Volání na tísňovou linku: řídíme se pravidlem KDO, KDE, CO. Role operátora ZOS jako zprostředkovatele telefonicky asistované neodkladné resuscitace (TANR). Spolupráce se ZZS. Ukázka víceúrovňového setkávacího systému (RV – rendez-vous).

Příklady otázek

Zareagoval Pavel správně? Co můžeš ještě udělat, pokud se někdo zraní? Jak budeš postupovat, pokud nebude v dosahu dospělý?

Didaktické přístupy

Nikdy nebuďte lhostejní k tomu, co se děje ve vašem okolí, vždy reagujte! Pokud zaznamenáte, že je někomu špatně, vždy mu nabídněte pomoc! Vždy, když neumíte posoudit situaci, je lepší zavolat někoho staršího nebo se poradit na čísle 155!

Závěrečné shrnutí, rekapitulace a evaluace

Na závěr je vždy nutné shrnout zjištěné poznatky a nové dovednosti, zopakovat si je nejlépe nácvikem nebo je verbalizovat a zhodnotit, zda příběh měl realizovatelné řešení, zda úroveň dramatické situace byla přijatelná pro studenty a zda úroveň odpovídala skutečnosti.

2. Instruktaž nácviku kardiopulmonální resuscitace

Dle odborných doporučení by samotný nácvik na prvním stupni měl být doporučován, na druhém stupni by měl probíhat povinně, protože efektivní resuscitace je pouze ta, která je správně provedena.

Metodické cíle

V situacích náhlého ohrožení života, student dokáže adekvátně reagovat a zahájit resuscitaci. Studenti budou umět poskytnout masáž hrudníku, osvojí si techniku kompresí a tlaku, který je nutný pro správně provedenou resuscitaci a dokážou odhadnout frekvenci stlačení hrudníku, tak aby masáž byla efektivní.

Aktivita učitele

Učitel studentům předvede resuscitační úkony:

- správnou frekvenci – 100-120x za 1 minutu,
- správnou hloubku stlačení – 5 až 6 cm,
- úplné uvolňování mezi jednotlivými kompresemi,
- správná poloha dolní části dlaní na hrudníku postiženého – v křížení čáry podpažní a svislé čáry středu hrudníku, propnuté lokty.

Nově zařazené nebo upravené evaluační aktivity a nástroje:

Učitel při nácviku kardiopulmonální resuscitace provádí evaluaci studentova výkonu do tabulky. Následně se studentem provede reflexi stavu jeho dovednosti.

Resuscitační úkony	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Nezvládá
Správnou frekvenci – 100-120 x za 1 minutu.			
Správnou hloubku stlačení – 5 až 6 cm.			
Úplné uvolňování mezi jednotlivými kompresemi.			
Správná poloha dolní části dlaní na hrudníku postiženého – v křížení čáry podpažní a svislé čáry středu hrudníku, propnuté lokty.			

Didaktické přístupy

Vhodnější se jeví, pokud jsou studenti rozděleni do menších skupin, vždy k jednomu trenážeru pro nácvik resuscitace. Je nutné zohlednit věkovou vyspělost a sílu zachránců, a tím i přizpůsobit vhodné instruktážní pomůcky. Oblibě se těší, zejména v žákovských kolektivech, provádět masáž hrudníku do rytmu písničky. Osvědčenou písni s touto tematikou i rytmicky odpovídající frekvenci masáže srdce je song umělce Separa.
<https://www.youtube.com/watch?v=dh3QpBsxxh0>

Závěrečné shrnutí, rekapitulace a evaluace

Na závěr je důležité, pro upevnění si získaných dovedností, společně zopakovat nejdůležitější fakta vztahující se k resuscitaci. Díky evaluační tabulce vyučující, ale i samotní studenti v rámci autoevaluace zhodnotí, zda je v možnostech studenta poskytování první pomoci, nebo zda je zde rezerva. Je třeba si zopakovat nezbytné pravidlo – bezpečnost na prvním místě!

Výstupy a ověření znalostí

Na konci tematického bloku je vhodné ověření znalostí v nenásilné a nestresující formě. Vhodný je tříbarevný test, kdy na zadané otázky zkoušený jedinec píše odpovědi dle svých nejlepších možností a znalostí, a vepisuje odpovědi do testu např. modrou barvou. Po uplynutí příslušného času vymezeného pro odpovědi na otázky, si každý vymění test se svým nejbližším spolusedícím. Ten si odpovědi důkladně přečte a např. zelenou barvou doplňuje nedostatečné odpovědi nebo vyškrtává chybně zodpovězené otázky, vždy podle svých nejlepších vědomostí a znalostí. Na závěr každý svůj test podstoupí dalšímu spolužákovi. Poté je řízeně vedený brainstorming vyučujícím, kdy se společně stanovují správné odpovědi na otázky. Ty se zaznamenají do testu např. červenou barvou. Touto jednoduchou formou si každý účastník nácviku ověří, nakolik jsou jeho teoretické znalosti dostatečné a formou brainstormingu dochází k upevnění nově získaných vědomostí.

Příklady možných otázek:

- Popiš, jak bys postupoval v případě resuscitace u batolete?
- Popiš, postup resuscitace u seniorů?
- Jaká jsou možná rizika, pokud nebude provedena včasná resuscitace?
- Popiš techniku umělého dýchání u dítěte.
- Popiš techniku umělého dýchání u dospělého.

Další možné příklady situací do výuky

- Připravit diskuzi se studenty k úrazům vysokým napětím. Kdy, kde a proč k nim nejčastěji dochází? Stěžejní otázkou tohoto tématu je: „Jaký bude první úkol zachránce“.
- Zadání projektu studentům na téma „Bezpečný domov“ pro batolata a děti mladšího věku.
- Téma: Alergická reakce – příklady otázek a úkolů. Diskuze se studenty o přecitlivělosti, alergii, jejích projevech a možných situacích, kdy dochází k ohrožení života. Co jsou alergie? Jakým způsobem mohou cizorodé látky proniknout do organismu. V čem spočívá pomoc?
- Diskutujte o prevenci úrazů vzniklých při skocích do neznámé vody. Tyto úrazy jsou v létě velmi časté a jsou typické především pro chlapce mezi 17–25 rokem. Vyhledejte a prostudujte kapitolu „Jak předcházet úrazům s těžkými následky“.
- Seznámit studenty s „imaginárním“ (Pedagogická fakulta z důvodu nedostatku finančních prostředků s přenosným „ostrým“ ani „trenažérem“ defibrilátorem nedisponuje) AED přístrojem, získat vědomosti o důležitých faktech, která se vážou k jeho použití v terénu a osvojit si základní manipulaci.

Nově zařazené nebo upravené evaluační aktivity a nástroje:

Učitel realizuje evaluaci, která je zaměřena na analýzu kritických míst vztahujících se k příslušnému vzdělávacímu obsahu. Tabulka zároveň reflektuje úroveň zvládnutí vzdělávacích cílů stanovených učitelem.

	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Nezvládá
Dokáže vysvětlit rozdíl mezi tepenným a žilním krvácením.			
Dokáže zabezpečit stabilizovanou polohu.			
Dokáže přiložit kompresivní obvaz.			
Dokáže poskytnout první pomoc v případě bodnutí hmyzem.			
Zvládá resuscitaci u dětí.			
Ovládá resuscitaci u dospělého.			
Dokáže odhalit začínající anafylaktický šok.			

Cílem metodických doporučení, je informovat o pravidlech a zásadách, která se vážou k poskytování PP a zdůraznit začlenění první pomoci v rámci průřezových témat do co nejvíce předmětů, s akcentem na praktickou výuku život zachraňujících úkonů. V přednáškách bude také věnován prostor prevenci úrazů a život ohrožujícím stavům, které se na sebe úzce váží. Odrážejí se v nich požadavky současné medicíny, jsou v souladu s nejnovějšími doporučeními pro výuku první pomoci ERC a následně zpracovány Českou radou pro resuscitaci (dále jen ČRR). Každá část metodických doporučení a každá

z výukových prezentací nabízí nejnovější pohled na problematiku poskytování první pomoci a snaží se také přispět k odstranění mýtů, zastaralých a mnohdy i nebezpečných metod, a v dnešní době již překonaných pravidel poskytování první pomoci, se kterými se neustále setkáváme.

Materiály splňují požadavky reformy školství v České republice, která je zakotvena v zákonu č. 561/2004 Sb., který v § 2, písmenu „f“ a zdůrazňuje, že jednou z důležitých zásad a cílů vzdělání je *„zdokonalování procesu poznávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširší uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod.“* V zákoně je také zdůrazněno (§ 3, písmeno b), pojednávající o tom, že pro každý obor vzdělávání je vymezen povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání Rámcově vzdělávací programy. Důraz je kladen na racionálnost, adekvátní motivaci a efektivnost veškeré výuky.

Materiály zdůrazňují individuální přístup, požadavek učit se příkladem, a to od obecných pravidel ke konkrétnímu příkladu a k praxi, což podle Jůvy (2001) je jeden z požadavků moderní didaktiky, která se opírá o pedagogické zásady J. A. Komenského. Materiály využívají nové technologie ve vzdělávání, které podle Průchy (2001) chápeme jako: *„Moderní prostředky didaktické techniky, didaktické programy a jimi inspirované nové formy vyučování“*.

Ve výuce předmětu DIPP je žádoucí využívat didaktických prostředků a metod, zaměřených na aktivní účast studentů, při nichž využíváme určité modelové situace a projektové učení s následným praktickým nácvikem. Slabým místem se ukazuje zásadní neznalost existence Guidelines, vydávaných Evropskou resuscitační radou, bez jejichž znalosti budoucí učitelé nebudou schopni poskytnout validní výuku. A právě v tomto místě je žádoucí zacílit na zjištěné prekoncepty a na efektivnější postupy, které jsou výslednicí pro kvalitu výuky. Lze využít strukturované učivo, které vychází z vizuální podpory výuky a má vliv na významovou a logicky navazující ucelenost dané problematiky. Uchopení struktury s jejími návaznostmi je nezbytným aspektem kvality výuky. K tomu je nutná reflexe, která je podkladem pro efektivitu učení. Pokud zážitek z činnosti nevystavíme reflexi, je možné, že nedojde ke zhodnocení získaných informací a jejich správnému uchopení.

Reflexe

Reflexe je souběžně vyhodnocena i s vyjádřením sebereflexe. Pokud si poskytneme zpětnou vazbu sami nad sebou, posoudíme své možnosti, silnější a slabší stránky a hodnocení sebe sama.

Metodické poznámky pro vyučujícího

V rámci výuky první pomoci a život zachraňujících úkolů, studenti prezentují vybrané aktivity, realizují je za vzájemné podpory ostatních a provedou jejich hodnocení dle předepsaných kritérií. Postupují přitom podle výše uvedených metodických otázek. Po každé studentské prezentaci následuje sebehodnocení studenta, vzájemné hodnocení studentů a zpětná vazba poskytnutá vyučujícím. Studenti se v této aktivitě jednak inspiřují a získají přehled o mnoha aktivitách a zároveň se naučí nahlížet je z různých úhlů pohledu.

V rámci zpětné vazby se vyučující může vyjádřit ke komunikačním dovednostem prezentujícího studenta a poskytnout rady a doporučení v tomto směru.

Nově použité evaluační nástroje

- Evaluační dotazník (Dotazník reflexe, nácvik a komentář zpětné vazby) – příloha č. 1.
- Reakce na dotazy v sekci LMS Moodle – běžné fórum.
- Reakce na dotazy v sekci LMS Moodle – skupinové fórum.

Nově vytvořené nebo upravené didaktické materiály

Do základní studijní opory v podobě stávajícího e-kurzu DIPP v prostředí Moodle bylo doplněno několik dílčích témat týkajících se anatomie lidského těla a odborné terminologie. Jsou doplněny o aktualizované algoritmy a graficky znázorněná schémata resuscitace a o schémata život ohrožujících stavů. Další úpravy e-kurzu spočívají grafické znázornění složek IZS, asistované telefonní resuscitace a znázornění integrovaného záchranného systému. V závěru kurzu je velké množství didaktických materiálů pro výuku a pracovních listů. V neposlední řadě byla provedena výrazná aktualizace a doplnění stávající studijní literatury včetně titulů z evaluační praxe.

Metodické poznámky pro vyučujícího

Těžiště práce studentů v tomto předmětu je založena na potřebě vyvolat zájem a podnítit aktivitu při realizaci modelových situací. Samotné nácviky nelze nahradit ničím, proto je nezbytné prezenční setkání se studenty, kdy se pomocí modelových trenažérů naučí postupům a úkonům v první pomoci a techniky kardiopulmonální resuscitace.

Důležité je rovněž pracovat na průběžném aktualizování postupů, které vedou k pomoci či záchrance života a sledovat příklady dobré praxe, které je vhodné následně implementovat do výukového procesu. Samozřejmostí je zajištění individuální nebo s pomocí supportu oddělení uživatelské podpory LMS Moodle kopie kurzu pro nový akademický rok a přístup pro aktuální studenty.

Nově vytvořené nebo upravené didaktické pomůcky

Vedle materiálů umístěných v e-kurzu v prostředí LMS Moodle a aktualizace informací na univerzitním úložišti materiální courseware nebyly zpracovány jiné didaktické pomůcky.

Způsob ověření evaluačních aktivit

Evaluační aktivity byly ověřeny výuce v zimním semestru akademického roku 2021/2022.

Použitá literatura a zdroje

BOSSAERT, Leo., CHAMBERLAIN, Douglas. *The European Resuscitation Council: its history and development*. Resuscitation 2013; 84: 1291–1294. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.resuscitation.2013.07.025>

BAŠTECKÁ, Bohumila a kolektiv. *Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy*. Praha: Grada Publishing. 2005. ISBN 978-80-247-6715-4

BYDŽOVSKÝ, Jan. *První pomoc: příručka pro pedagogy základních a mateřských škol*. Svitavy, 2012. ISBN 978-80-260-3131-4.

ČELADOVÁ, Libuše a ČEVELA, Rostislav. *Výchova ke zdraví: Vybrané kapitoly*. Praha: Grada Publishing. 2010. ISBN 978-80-247-3213-8

ČIHÁK, Radomír. *Anatomie*. Třetí, upravené a doplněné vydání. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-802- 4747-880.

FRANĚK, Ondřej., TRČKOVÁ, Pavla. *První pomoc pro školy*. Praha, 2014. ISBN 978-80-260-7346-8.

HAMPLOVÁ Lidmila. *Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví pro střední zdravotnické školy*. Elektronické vydání. 2020. Praha: Grada. 1 online zdroj.

HASÍK, Juljo a kolektiv, *Standardy první pomoci*. 2017. Praha: ČČK. ISBN 978-80-87729-17-5

JEDLIČKA, Richard, KOŤA, Jaroslav a SLAVÍK, Jan. *Pedagogická psychologie pro učitele: Psychologie ve výchově a vzdělávání*. 2018. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0586-1

JŮVA, Vladimír. *Základy pedagogiky pro doplňující pedagogické studium*. 2001. Brno: Paido. ISBN 80-85931-95-8.

KRATOCHVÍL, Marek. *Využití first responder systému v ČR a Rakousku*. Bakalářská práce. 2020. Praha: Vysoká škola zdravotnická.

KLEMENTA Bronislav., KLEMENTOVÁ Olga., MARCIÁN Pavel. et al. *RESUSCITACE*, 2. rozšířené vydání. EPAVA 2014. ISBN 978-80-86297-47-7

KUBÍKOVÁ, Zdeňka, ZUCHOVÁ, Barbora a kol, *První pomoc a jak ji učit*. 2009. MU Brno, 2. vydání. ISBN – 13: 978-80-210-4823-2

MALÝ, Lukáš. *První pomoc pro rodiče nemocných dětí*. Zdravotnictví a medicína. 2019. roč. 2019, č. 1, s. 31-33. ISSN: 2336-2987.

NEČASOVÁ, Petra, 2019. *Znalosti učitelů o poskytování první pomoci*. 2019. Bakalářská práce. Plzeň: FPE ZČU.

PETRŽELA, Michal Daniel. *První pomoc pro každého*. 2016. Praga: Grada Publishing. s. ISBN 978-80-247-5556-4

PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ Eliška a MAREŠ Jiří. *Pedagogický slovník*. 3. rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2

PTÁČEK, Radek a BARTŮNĚK Petr. *Etika a komunikace v medicíně*. 2011. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3976-2

STROUHALOVÁ, Zuzana. *Sjednocení postupů preventivně výchovné činnosti napříč složkami IZS*. 2017. Diplomová práce. Kladno: ČVUT.

ŠTĚTINA, Jiří a kolektiv. *Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách*. 2014. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4578-7

TRČKOVÁ, Pavla. et al. *Metodická příručka pro výuku první pomoci na 1. stupni základních škol*. 2014. Olomouc.

TRČKOVÁ, Pavla. et al. *Metodická příručka pro výuku první pomoci na 2. stupni základních škol a středních školách*. 2014. Olomouc.

TRČKOVÁ, Pavla. et al. *Metodická příručka pro výuky první pomoci na středních školách včetně víceletých gymnázií*. 2014. Olomouc. ISBN 978-80-260-8223-1

TRUHLÁČ, Anatolij. et al. *Doporučené postupy pro resuscitaci ERC 2015 souhrn doporučení*. 2015, český překlad připravila Česká resuscitační rada, národní partner European Resuscitation Council (ERC) pro Českou republiku. Praha: Urgentní medicína. ISSN 1212-1924.

VILÁŠEK, Josef, FIALA, Miloš a VONDRÁČEK, David. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. 2014. Praha: UK. ISBN 978-80-246-2477-8

TOMANOVÁ, Jitka., KOPECKÝ, Miroslav. *Úrazy a první pomoc u dětí*. 2013. Olomouc. ISBN 978-80-244-3506-0.

Český překlad souhrnu doporučení ERC 2021 ke stažení na adrese: <https://www.resuscitace.cz/.../gl-2021-summary-final-cz.pdf>

FRANĚK, Ondřej, nedatováno. Základy první pomoci [online]. *Záchranná služba - Franěk* [cit. 2021-09-03]. Dostupné na: <https://zachrannaslužba.cz/zaklady-prvni-pomoci/>

Hasičský záchranný sbor České republiky, nedatováno, A. Tísňová volání v české republice [online]. *HZSČR* [cit. 2021-07-20]. Dostupné na: <https://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>

Hasičský záchranný sbor České republiky, nedatováno, B. Zneužití tísňových linek je trestný čin [online]. *HZSČR* [cit. 2021-06-20]. Dostupné na: <https://www.hzscr.cz/clanek/zneuzeni-tisnovych-linek-je-trestnym-cinem.aspx>

HASÍK, Juljo, Srnský, Pavel, Škola, Josef, Štěpánek, Karel a Vlk, Petr, 2016. *Standardy první pomoci*. 1. elektronická verze. Praha: ČČK, ISBN 978-80-87729-17-5. Dostupné na: <https://www.cervenykriz.eu/files/files/cz/standardy/standardy-prvni-pomoci-2017.pdf>

Komora záchranářů zdravotnických záchranných služeb České republiky. NOVÉ DOPORUČENÉ POSTUPY PRO RESUSCITACI ERC 2021. Dostupné z: <https://www.komorazachranaru.cz/aktualita/nove-doporucene-postupy-pro-resuscitaci-erc-2021>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2021. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Praha: MŠMT. Dostupné na: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavacici-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>

Policie České republiky, 2021. Bezpečnost na školách [online]. *Policie* [cit. 2021-08-29]. Dostupné na: <https://www.policie.cz/clanek/bezpecnost-na-skolach.aspx>

Policie České republiky, nedatováno, A. Prevence se vyplácí! [online]. *Policie* [cit. 2021-08-27]. Dostupné na: <https://www.policie.cz/clanek/okresni-reditelstvi-pcr-novy-jicin-prevence-prevence-se-vyplaci.aspx?fbclid=IwAR2JgDrGwujqSkZpyHa6ResRDhK0-rJRUnV9PNo-nzBGJyr7KNXKXZhpw>

Policie České republiky, nedatováno, B. Rady Policie ČR a informace o prevenci [online]. *Policie* [cit. 2021-09-16]. Dostupné na: <https://www.policie.cz/clanek/rady-policie-cr-a-informace-o-prevenci-143872.aspx>

RESCUE – INFO. z. s. *Tísňové volání*. Dostupné online na <https://www.resuscitace.cz/>

TRUHLÁŘ, Anatolij a kolektiv, 2021. Anesteziologie a interní medicína. *Doporučené postupy pro resuscitaci ERC 2021: Souhrn doporučení* [online]. Olomouc: ČLS JEP, červen 2021, vol. 32, s. 17-20, 50 [cit. 2021-10-30]. ISBN 978-80-7471-358-3. Dostupné na: <https://www.resuscitace.cz/files/files/0/yhj6s/gl-2021-summary-final-cz.pdf>

Vybrané algoritmy postupů v českém jazyce naleznete na stránce: Dokumenty ke stažení <https://www.resuscitace.cz/ke-stazeni>

ZÁCHRANKA - APP, nedatováno. Jak aplikaci používat [online]. *Zachrankaapp* [cit. 2021-08-25]. Dostupné na: <https://www.zachrankaapp.cz/cs/jak-aplikaci-pouzivat-84>

ZÁCHRANNÝ KRUH, nedatováno, B. Způsoby varování, evakuace [online]. *Záchranný kruh* [cit. 2021-08-22]. Dostupné na: <https://www.zachranny-kruh.cz/pro-verejnost/vystrahy-a-varovani/varovani/zpusoby-varovani.htm>

ZÁKON č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In Sbírka zákonů, 2000, online. Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

ZÁKON č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In Sbírka zákonů, 2004, online. Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

Příloha č. 1

Dotazník reflexe, nácvik a komentář zpětné vazby

Veškeré níže popsané aktivity mají za cíl poskytnout míru efektivity přijatých informací v inovovaném předmětu Didaktika první pomoci, studenty studijního programu NMgr. oboru Výchovy ke zdraví. Cílem je inovovat efektivnější a kvalitnější postupy výuky, které budou oporou pro budoucí učitele.

- Dotazník reflexe slouží k uvědomění si podstatných aspektů.
- Nácvik postupů pro vytvoření odborných dovedností.
- Zpětnovazební komentář pro vyjádření komplexnosti programu a formy prezentace informací.

DOTAZNÍKOVÁ FORMA REFLEXE VÝUKY

- Byly formy výuky adekvátní vzhledem k podpoře smysluplného učení?
- Jaký vliv měly učební podmínky (např. motivace, klima, a uspořádání třídy) na smysluplné učení?
- Která z forem výuky byla pro vás k osvojení informací stěžejní?
- Do jaké míry nabízené vědecké představy podporovaly či blokovaly vaše porozumění?
- Měli jste v předmětu příležitost reflektovat své vlastní představy a pokroky v učení?
- Byly způsoby práce adekvátní?
- Měly tyto způsoby práce vliv na vaše oborové učení?
- Vyskytly se mezipředmětové přesahy, na jejichž základě mohly být určité specifické oborové poznatky přenášeny do jiných oblastí?

NÁCVIK POSTUPŮ PRO VYTVOŘENÍ ODBORNÝCH DOVEDNOSTÍ

Studenti si v závěrečném semináři losovali popis situace, který vyžaduje praktickou ukázkou praktické dovednosti s ukotvením základních postupů v daném předmětu.

KOMENTÁŘ K POSKYTNUTÍ ZPĚTNÉ VAZBY PRO VYJÁDRĚNÍ KOMPLEXNOSTI PŘEDÁVANÝCH INFORMACÍ A PŘEDPOKLÁDANÉM NAPLNĚNÍ

V závěrečném kolokviu daného předmětu byla zaznamenána evaluace předmětu skrze níže uvedené otázky:

- Působil na Vás obsah předmětu komplexní formou?
- Byla naplněna míra vašeho očekávání ve vztahu k získaným dovednostem?